

L'ombra del Vietnam s'acosta a l'Iraq

L'Iraq encara no és el Vietnam però comencen a sorgir-hi les similituds. Des que Bush va donar per acabada la guerra a l'Iraq, no han parat els atacs contra els soldats dels EUA, especialment al centre del país.

Alhora, ha començat a funcionar una autoritat nacional provisional amb la tutela nord-americana. Dos dels seus integrants, els líders kurds Barzani i Talabani, també ens donen la seva opinió.

La setmana passada bona part dels funcionaris iraquians van cobrar la nòmina per primera vegada des que Bush va donar la guerra per acabada. Per fi arribaven els diners; en el cas d'una mestra de primària, per exemple, van ser 240 dòlars (120 per cada mes). Els iraquians, i també els kurds d'aquest estat, veuen en els diners, i en el compliment de la llei, la clau primordial perquè les coses puguin tornar a una normalitat veritable. Però fins que la situació s'estabilitzi caldrà que passi un temps, ja que ara com ara els EUA només pensen en la guerra de guerrilles que han iniciat alguns iraquians, sobretot a l'anomenat triangle sunnita. És a dir, l'espai que delimiten les ciutats del centre del país: Faluja, Bagdad i Tikrit, on s'han succeït la majoria dels atacs contra soldats nord-americans. Des de l'1 de maig, dia en què Bush va anunciar el final de la guerra, i el 17 de juliol, han mort 34 soldats nord-americans i sis de britànics.

Mitjans de comunicació, tant àrabs com occidentals, atribueixen la resistència iraquiana a membres del partit Baas i sobretot a exsoldats de l'exèrcit iraquian i de les diverses guàrdies de Saddam, que conserven l'armament i viuen en una situació molt precària, ja que amb la caiguda del règim han deixat de cobrar.

Però a l'Iraq no sols hi ha la violència que hi pot haver entre guerrillers i soldats dels EUA, sinó entre els mateixos iraquians a causa de l'alt grau de delinqüència que assola el país. A Bagdad, per exemple, fins i tot s'han començat a denunciar casos de segrests de persones a canvi de diners. En aquest sentit, cal re-

cordar que Saddam Hussein, poc abans de la guerra, va obrir totes les presons del país, a més, cal tenir en compte també les mancances de coneixements policials dels soldats dels EUA, la qual cosa els ha comportat acusacions d'arbitrarietat i brutalitat en les detencions de civils.

Per evitar que aquest estat de coses converteixi l'Iraq en un nou Vietnam, l'administració dels EUA es mou en diverses direccions. D'una banda intenta que el màxim nombre de països envii soldats a la zona, per repartir responsabilitats. Actualment, els EUA hi tenen desplegats 148.000 soldats (dels aproximadament 400.000 que tenen repartits arreu del món); el Regne Unit n'hi té 11.000, i per al setembre està previst que es desplegui una força multinacional dirigida per Polònia de 9.000 soldats polonesos, holandesos, ucraïnesos, espanyols, filipins, lituans, japonesos, hongaresos, salvadorencs i de quinze països més.

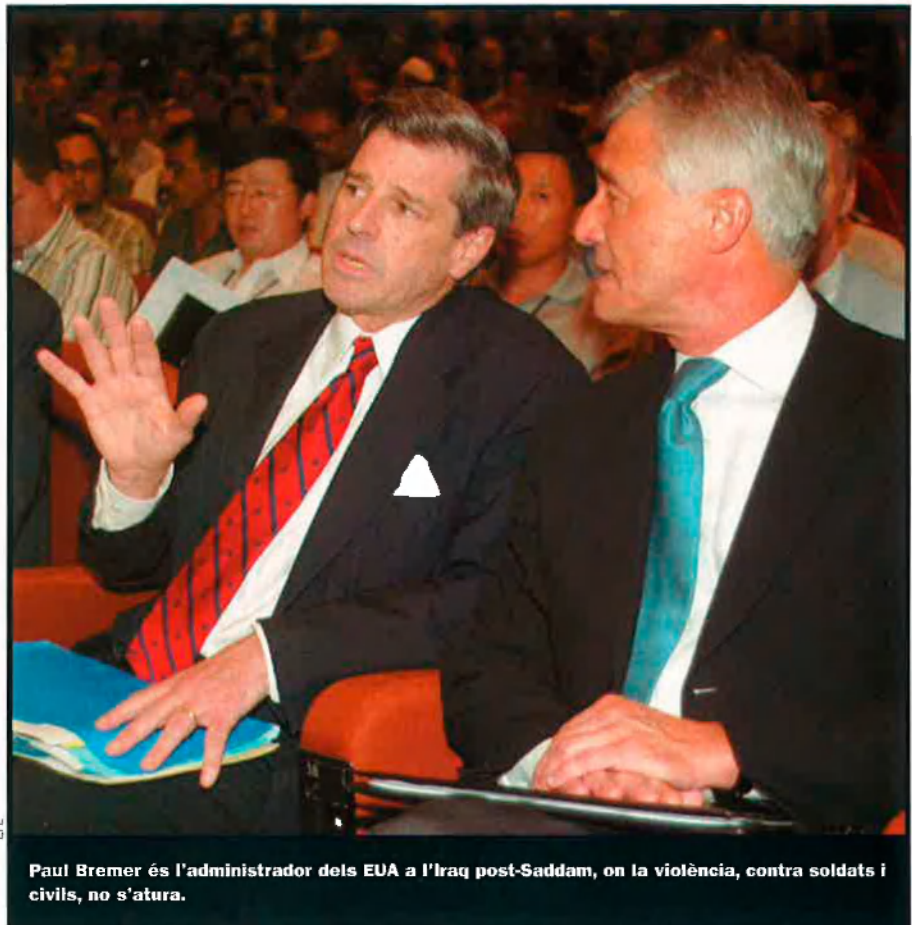
Monarquia constitucional. L'altra línia d'actuació dels EUA a l'Iraq per evitar que la situació es vietnamitzi ha estat impulsar un consell iraquian multiètnic, que hauria de ser la prèvia d'un govern escollit lliurement pels iraquians. Aquest Consell de Govern, constituït el passat 13 de juliol, és compost per 25 persones (tres de les quals són dones) representatives de la trama etnoreligiosa del país. Així, hi ha tretze xiïtes, cinc kurds, cinc sunnites, un cristià assiri i una turcmana. L'autoritat màxima, però, continuarà sent la de l'administrador escollit pels EUA, Paul Bremer III. Ell ha destacat que evitarà sempre que pugui

l'ús del dret de veto sobre el Consell, en una jerarquia de poders propera a la d'una monarquia constitucional (però amb un rei molt fort i amb ganes de manar).

Les competències d'aquest Consell són bàsicament el nomenament i destitució de ministres, la preparació dels pressupostos i l'aprovació, el nomenament del president del banc central, i la promoció de la realització d'una nova constitució, entre altres aspectes. Però, de moment, res d'eleccions. Amb tot, per primer cop en la història recent de l'Iraq els xiïtes tenen el pes que els correspon (encara que hi hagin entrat amb moltes reticències i a última hora); a més, el màxim representant d'aquest corrent de l'islam, l'aiatol·lah Ali al-Sistani, hi dóna suport, i un dels membres del consell és Abdel Aziz al-Hakim, el líder del principal grup xiïta, el Consell Suprem per a la Revolució Islàmica. La representació kurda, amb cinc delegats (dos de cada partit kurd i un d'independent) també és inèdita: és el primer cop que s'asseuen junts en una taula per governar a l'Iraq. (Vegeu les pàgines següents.)

Es pot dir que tota l'oposició a Saddam hi ha sortit guanyant, ja que abans de la guerra el seu paper havia estat considerat marginal pels EUA. D'aquesta manera, qui més se n'ha beneficiat han estat els partits que s'han desenvolupat bàsicament a l'exili, sobretot els sunnites, ja que més de la meitat dels 25 delegats viuen fora del país. És el cas d'Ahmed Chalabi, el fundador del Congrés Nacional Iraquià, o d'Alad Alauí, de l'Acord Nacional Iraquià, unes formacions oposidores que, si bé havien tingut força audiència a Washington, no tenien cap suport ni estructura a l'interior del país. En algun cas, a causa del suport que anteriorment havien donat a Saddam Hussein. És per això que on més rebuig després de la guerra és en la zona sunnita del país, i no tant en la xiïta, i encara menys en la zona kurda, on la tranquil·litat més amunt de Kirkuk és absoluta.

La primera mesura del nou Consell va ser derogar sis dies festius de la dictadura i declarar com a festa nacional el 9 d'abril, dia de la caiguda de Saddam, i també, per cert, dia que l'Iraq va perdre

Paul Bremer és l'administrador dels EUA a l'Iraq post-Saddam, on la violència, contra soldats i civils, no s'atura.

el seu seient a les Nacions Unides. Una altra de les mesures que vol impulsar el Consell és un alt tribunal per jutjar els membres de la dictadura de Saddam, a més dels sospitosos d'haver comès crims contra la humanitat. Aquesta iniciativa, però, ha estat rebuda amb un cert recel per l'ONG de drets humans Human Rights Watch (HRW), la qual ha qualificat de positiva la iniciativa però també ha recordat que "els juristes internacionals haurien de tenir un paper prominent en qualsevol tribunal per assegurar la seva efectivitat i imparcialitat".

El principal objectiu d'aquest tribunal, Saddam Hussein, però, no apareix enlloc. Les darreres dades que se'n tenen és el testimoni d'un dels seus assessors, Abed Hamid Mahmud al-Tikrit, detingut pels EUA. Mahmud sembla que va dir als seus captors que Saddam i els seus dos fills es van refugiar a Síria després de la guerra, però que les autoritats d'aquest país els van expulsar i ara viuen amagats, sota la protecció d'alguna tribu, a l'oest de l'Iraq.

Saddam podria estar darrere els atemptats contra els soldats dels EUA, però també ho podria estar Al-Qaida. Fa dues setmanes la cadena de televisió Al-Arabiya, de Dubai, va difondre un missatge d'un representant d'Al-Qaida que s'atribuïa diversos d'aquests atacs. Si això fos cert es podria donar la fatal paradoxa que la inexistent relació entre el grup de Bin Laden i Saddam abans de la guerra s'hauria aconseguit establir precisament a partir de l'agressió militar dels EUA, ja que aquesta els hauria unit en la mateixa lluita. De fet, el mateix Bremer ha dit que s'ha detectat l'entrada al país de diversos grups de persones, i no precisament amb finalitats amistoses.

Per la seva banda, als EUA són molts els que no volen ni pensar que tot plegat pot acabar en un nou Vietnam, el que sí que es pregunten però és quantes morts més dels seus soldats estan disposats a aguantar abans de fer les coses d'una altra manera.

Oriol Cortacans